

Program wsparcia placówek oświatowych z województwa podkarpackiego

Program szkoleniowo-doradczy dla kadry kierowniczej szkół i przedszkoli w zakresie wspomagania szkół w rozwoju kompetencji kluczowych

Cel projektu

Poprawa funkcjonowania i zwiększenie wykorzystania systemu wspomagania szkół w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy (ICT, matematyczno-przyrodniczych, języków obcych), nauczania eksperymentalnego, właściwych postaw (kreatywności, innowacyjności, pracy zespołowej) oraz metod zindywidualizowanego podejścia do ucznia.

Cel programu

Przygotowanie kadry kierowniczej szkół/przedszkoli do realizacji procesowego wspomaganie szkół w obszarach związanych z kształceniem kompetencji kluczowych uczniów poprzez zapewnienie im wsparcia szkoleniowo-doradczego.

Kompetencje kluczowe

- kompetencje w zakresie czytania i pisania;
- kompetencje językowe;
- kompetencje matematyczne oraz kompetencje w zakresie nauk przyrodniczych, technologii i inżynierii;
- kompetencje cyfrowe;
- kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie uczenia się;
- kompetencje obywatelskie;
- kompetencje w zakresie przedsiębiorczości;
- kompetencje w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej

Kompetencje w zakresie czytania i pisania

Umiejętność czytania i pisania to zdolność identyfikowania, rozumienia, wyrażania, tworzenia i interpretowania pojęć, uczuć, faktów i opinii w mowie i piśmie, przy wykorzystaniu obrazów, dźwięków i materiałów cyfrowych we wszystkich dziedzinach i kontekstach. Zakłada ona zdolność efektywnego komunikowania się i łączenia z innymi osobami, w sposób odpowiedni i kreatywny.

Rozwój umiejętności czytania i pisania stanowi podstawę dalszego uczenia się i innych relacji językowych. W zależności od kontekstu, kompetencje w zakresie czytania i pisania mogą być rozwijane w języku ojczystym, języku edukacji szkolnej lub języku urzędowym kraju lub regionu.

Ta kompetencja obejmuje umiejętność czytania i pisania oraz prawidłowego rozumienia informacji pisemnej. Umiejętność czytania i pisania wymaga od osoby znajomości słownictwa, gramatyki funkcjonalnej i funkcji języka. Obejmuje ona świadomość głównych typów interakcji słownej, znajomość pewnego zakresu tekstów literackich i innych, a także głównych cech rozmaitych stylów i rejestrów języka.

Kompetencje językowe

Ta kompetencja określa zdolność właściwego i skutecznego korzystania z różnych języków w celu porozumiewania się. Zasadniczo obejmuje ona te same wymiary umiejętności, co czytanie i pisanie: opiera się na zdolności rozumienia, wyrażania i interpretowania pojęć, myśli, uczuć, faktów i opinii w mowie i piśmie (rozumienie ze słuchu, mówienie, czytanie i pisanie) w odpowiednim zakresie kontekstów społecznych i kulturalnych, w zależności od chęci lub potrzeb danej osoby. W razie potrzeby może ona obejmować utrzymywanie i dalszy rozwój kompetencji porozumiewania się w języku ojczystym.

Ta kompetencja wymaga znajomości słownictwa i gramatyki funkcjonalnej różnych języków oraz świadomości głównych typów interakcji słownej i rejestrów języków. Istotna jest również znajomość konwencji społecznych oraz aspektu kulturowego i zmienności języków.

Na niezbędne umiejętności w zakresie tej kompetencji składają się zdolność rozumienia komunikatów słownych, nawiązywania, podtrzymywania i kończenia rozmowy oraz czytania, rozumienia i tworzenia tekstów, z różnym poziomem biegłości w poszczególnych językach, odpowiednio do potrzeb danej osoby. Osoby powinny być w stanie odpowiednio wykorzystywać narzędzia oraz uczyć się w sposób formalny, pozaformalny i nieformalny przez całe życie.

Kompetencje matematyczne oraz kompetencje w zakresie nauk przyrodniczych, technologii i inżynierii;

A: Kompetencje matematyczne obejmują – w różnym stopniu – zdolność i chęć wykorzystywania matematycznych sposobów myślenia (myślenie logiczne i przestrzenne) oraz prezentacji (wzory, modele, konstrukty, wykresy, tabele). Pozytywna postawa w matematyce opiera się na szacunku dla prawdy oraz chęci szukania przyczyn i oceniania ich zasadności.

B. Kompetencje naukowe odnoszą się do zdolności i chęci wykorzystywania istniejącego
Kompetencje w zakresie nauki, technologii i inżynierii obejmują rozumienie zmian powodowanych przez działalność ludzką oraz odpowiedzialność poszczególnych obywateli. Kompetencje w tym obszarze obejmują postawy krytycznego rozumienia i ciekawości, poszanowanie kwestii etycznych oraz wspieranie zarówno bezpieczeństwa, jak i trwałości środowiska naturalnego, w szczególności w odniesieniu do postępu naukowo-technologicznego w kontekście danej osoby, jej rodziny i społeczności oraz zagadnień globalnych.

Kompetencje cyfrowe;

Kompetencje cyfrowe obejmują pewne, krytyczne i odpowiedzialne korzystanie z technologii cyfrowych i interesowanie się nimi do celów uczenia się, pracy i udziału w społeczeństwie. Obejmują one umiejętność korzystania z informacji i danych, porozumiewanie się i współpracę, tworzenie treści cyfrowych (w tym programowanie), bezpieczeństwo (w tym komfort cyfrowy i kompetencje związane z bezpieczeństwem cybernetycznym) i rozwiązywanie problemów.

Umiejętności obejmują zdolność korzystania z treści cyfrowych, uzyskiwania do nich dostępu, ich filtrowania, oceny, tworzenia, programowania i udostępniania. Osoby powinny być w stanie zarządzać informacjami, treściami, danymi i tożsamościami cyfrowymi oraz je chronić, a także rozpoznawać i skutecznie korzystać z oprogramowania, urządzeń, sztucznej inteligencji lub robotów.

Korzystanie z technologii i treści cyfrowych wymaga refleksyjnego i krytycznego, a zarazem pełnego ciekawości, otwartego i perspektywicznego nastawienia do ich rozwoju. Wymaga również etycznego, bezpiecznego i odpowiedzialnego podejścia do korzystania z tych narzędzi.

Kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie uczenia się

Kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie uczenia się to zdolność autorefleksji, skutecznego zarządzania czasem i informacjami, konstruktywnej pracy z innymi osobami, zachowania odporności oraz zarządzania własnym uczeniem się i karierą. Obejmują one zdolność radzenia sobie z niepewnością i złożonością, nauki uczenia się, wspierania swojego dobrostanu fizycznego i emocjonalnego, odczuwania empatii i zarządzania konfliktami. Rozumienie zasad postępowania i porozumiewania się, ogólnie przyjętych w różnych społeczeństwach i środowiskach. Kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie uczenia się wymagają również znajomości elementów zdrowia psychicznego i fizycznego oraz zdrowego stylu życia. Obejmują one znajomość własnych preferowanych strategii uczenia się, potrzeb w zakresie rozwoju własnych kompetencji oraz różnych sposobów rozwijania kompetencji i szukania możliwości kształcenia, szkolenia i rozwoju kariery czy dostępnych wskazówek i wsparcia.

Kompetencje obywatelskie

Kompetencje obywatelskie to zdolność działania jako odpowiedzialni obywatele oraz pełnego uczestnictwa w życiu obywatelskim i społecznym, na podstawie rozumienia koncepcji i **w art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej, oraz w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej.** struktur społecznych, gospodarczych i politycznych, a także wydarzeń globalnych i trwałości rozwoju.

Kompetencje obywatelskie opierają się na znajomości podstawowych pojęć dotyczących osób, grup, organizacji zawodowych, społeczeństwa, gospodarki i kultury. Obejmuje to rozumienie wspólnych europejskich wartości, wyrażonych w art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej, oraz w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej. Obejmują one również znajomość współczesnych wydarzeń, jak i krytycznego rozumienia głównych wydarzeń w narodowej, europejskiej i światowej historii. Ponadto obejmuje to świadomość celów, wartości i polityk, jakimi kierują się ruchy społeczne i polityczne, a także zrównoważonych systemów, w szczególności zmian klimatycznych i demograficznych na szczeblu globalnym i ich przyczyn.

Kompetencje w zakresie przedsiębiorczości

Kompetencje w zakresie przedsiębiorczości odnoszą się do zdolności wykorzystywania szans i pomysłów oraz przekształcania ich w wartość dla innych osób. Przedsiębiorczość opiera się na kreatywności, myśleniu krytycznym i rozwiązywaniu problemów, podejmowaniu inicjatywy, wytrwałości i zdolności do wspólnego działania na rzecz planowania i zarządzania projektami, mającymi wartość kulturalną, społeczną lub komercyjną. Postawa przedsiębiorcza charakteryzuje się poczuciem inicjatywy i działania, proaktywnością, otwartością na przyszłość, odwagą i wytrwałością w dążeniu do celów. Zawiera się w niej pragnienie motywowania innych osób i oceny ich pomysłów, odczuwanie empatii i troski o innych ludzi i świat, a także przyjmowanie odpowiedzialności i postaw etycznych w całym procesie.

Kompetencje w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej

Kompetencje w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej obejmują rozumienie sposobów kreatywnego wyrażania i wymiany pomysłów i znaczeń w różnych kulturach, za pomocą różnych rodzajów sztuki i innych form kulturalnych, oraz poszanowanie dla tego procesu. Obejmują one angażowanie się w rozumienie, rozwój i wyrażanie własnych pomysłów oraz poczucie miejsca lub roli w społeczeństwie na wiele różnych sposobów i w wielu kontekstach. Ta kompetencja wymaga znajomości lokalnych, krajowych, europejskich i ogólnoświatowych kultur i sposobów ekspresji, w tym ich języków, dziedzictwa i tradycji oraz produktów kulturowych, a także zrozumienia, w jaki sposób te ekspresje mogą wpływać na siebie wzajemnie i na pomysły osób.

Kluczowe znaczenie ma otwarte podejście do różnorodności ekspresji kulturalnej i jej poszanowanie, wraz z etycznym i odpowiedzialnym podejściem do własności intelektualnej i kulturowej. Pozytywne nastawienie obejmuje również ciekawość świata, otwartość na wyobrażanie sobie nowych możliwości oraz gotowość do uczestniczenia w doświadczeniach kulturalnych.

Kompetencje stare i nowe

KOMPETENCJE Z DNIA 17.01.1018	KOMPETENCJE STARE 18.12.2006
Kompetencje w zakresie czytania i pisania	Porozumiewanie się w języku ojczystym
Kompetencje językowe- porozumiewanie się w języku ojczystym i w językach obcych	Porozumiewanie się w językach obcych
Kompetencje matematyczne oraz kompetencje w zakresie nauk przyrodniczych, technologii i inżynierii	Kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo- techniczne
Kompetencje cyfrowe	Kompetencje informatyczne
Kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie uczenia się	Kompetencje społeczne i obywatelskie Umiejętność uczenia się
Kompetencje obywatelskie	Kompetencje społeczne i obywatelskie
Kompetencje w zakresie przedsiębiorczości	Inicjatywność i przedsiębiorczość
Kompetencje w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej	Świadomość i ekspresja kulturalna